

PETÄJÄVESI

Tarkastuslautakunnan ARVIOINTIKERTOMUS 2024

Tarkastuslautakunta 15.5.2025

Sisällys

1.	Tarkastuslautakunnan toiminta	1
2.	Talouden arviointi ja toimintakertomus	2
3.	Tavoitteiden toteutumisen arviointi	6
	3.1 Strategian toteuttaminen	6
	3.2 Valtuustoon nähden sitovien strategisten tavoitteiden toteutuminen.....	1
4.	Kuntakonsernin arviointi	8
5.	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	11
6.	Henkilöstö	13
7.	Muut havainnot	14
8.	Tarkastuslautakunnan esitys tilinpäätöksen hyväksymisestä	15
9.	Arviointikertomuksen hyväksyminen	16

1. Tarkastuslautakunnan toiminta

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää. Lautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhtiöiden tarkastuksen yhteen sovittamisesta. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös sidonnaisuusilmoitusten vastaanottaminen ja niiden vieminen valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano arviointivuonna 2024

Jäsen	Varajäsen
Mikko Tirola, pj. (KESK.)	Henna Kortemäki (KESK.)
Paula Vulli, vpj. (SDP.)	Tuija Lesonen (KD.)
Ilpo Koikkalainen (PS.)	Eira Meskanen (PS.)
Niina Ylennysmäki-Rantanen (KOK.)	Mikko Humalamäki (VIHR.)
Hannes Ylikoski (KESK.)	Tapio Kokkonen (KESK.)

Hallintolain kohdissa 27 §, 28 § ja 29 § määritellään keskeiset perusteet esteellisyyden arvioinnissa. Tarkastuslautakunnan jäsenet ovat itse arvioineet omaa esteellisyyttään ja ovat asianmukaisesti olleet pois jääviksi kokemansa asian käsittelystä. Puheenjohtaja Mikko Tirola ei ole esteellisenä osallistunut Petäjäveden ja Multian lupalautakunnan arviointiin. Varapuheenjohtaja Paula Vulli ei esteellisenä osallistunut Tähtiasunnot Oy:n arviointiin.

Tarkastuslautakunta kokoontui syksyllä 2024 sekä talvella ja keväällä 2025 tilikauden 2024 arviointia varten 6 kertaa.

Kunnan tilikauden 2024 tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Audiator Oy.

Tarkastuslautakunta on laatinut toimikaudelleen arviointisuunnitelman ja vuosittaisen työohjelman, joiden mukaisesti arviointikohteet on pääasiassa kohdistettu.

Tarkastuslautakunta on kokouksissaan kuullut säännöllisesti kunnan johtoa koko kunnan ja lautakuntien tavoitteiden toteutumisesta, kunnan talouden tilanteesta ja muista ajankohtaisista asioista. Vuoden 2024 arviointiin liittyen lautakunta on kuullut mm. Petäjäveden kunnanjohtajaa, kunnanhallituksen puheenjohtajaa, hallintojohtajaa, yhdyskuntatekniikan päällikköä, työllisyysaluejohtajaa.

Tarkastuslautakunta on arvioinut tavoitteiden toteutumista kunnanhallituksen ja lautakuntien laatimien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen pohjalta.

Sidonnaisuuksien valvonta

Kuntalain 84 §:n mukaan laissa todettujen luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Ilmoitusvelvollisuus astui voimaan uuden valtuustokauden alusta lähtien.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehoittaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Tarkastuslautakunta käsitteli tehtävänsä mukaisesti muutokset sidonnaisuuksissa kokouksissaan ja saattoi sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Yhteenveto sidonnaisuusilmoituksista on julkaistu internet-sivuilla: <https://www.petajavesi.fi/paatoksenteko-topmenu/kunnanvaltuusto/sidonnaisuusilmoitukset>.

2. Talouden arviointi ja toimintakertomus

Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat

Valtuustoon nähden sitovia eriä käyttötalousosassa on kunkin palvelualueen toimintakate. Vesihuoltolaitoksen sitovia eriä ovat tilikauden tavoitteet ja tulos, joka sisältää sekä ulkoiset että sisäiset erät. Sitovista ulkoisista eristä palvelualueen johto ja lautakunnat ovat tilivelvollisia kunnanvaltuustolle. Palvelujen tilaajina palvelualueet ovat lisäksi selitysvelvollisia sisäisinä kustannuksina käsiteltävistä sisäisistä vuokrasta ja ravitsemuspalveluista.

Sisäisinä erinä käsiteltävät hallinnon, henkilöstöhallinnon, työsuojelun ja ict-palvelujen laskennalliset kustannukset ovat mukana palvelualueen kokonaiskustannuksissa. Investointien sitovuus valtuustotasolla on pääosin hankeryhmäkohtainen. Euromääräisesti suurten investointikohteiden sitovuus on hankekohtainen. Vesihuoltolaitoksen investoinnit ovat yhteensä nettomääräisenä valtuustoon nähden sitovia. Hankeryhmittäisten investointien alemman tason sitovuudesta päättää kunkin tehtäväalueen lautakunta/kunnanhallitus.

Lautakunta tekee tarvittaessa talousarviomuutosehdotuksen valtuustolle määrärahasella. Lautakunnan on perusteltava ehdotuksessaan, miksi talousarvioon tai määrärahaan esitetään muutosta. Sitovuustaso vuoden 2024 talousarviossa on kunkin palvelualueen ulkoinen toimintakate. Vesilaitoksen osalta talousarvio sitovia eriä ovat tavoitteet ja tilikauden tulos pitäen sisällään sisäiset ja ulkoiset erät. Petäjaveden kunnan tilinpäätöksessä käyttötalouden toteutuminen on eritelty valtuuston, keskusvaalilautakunnan, tarkastuslautakunnan, kunnanhallituksen ja konsernipalveluiden, kuntarakennelautakunnan, kuntateknisten palveluiden, vesihuoltolaitoksen, hyvinvointilautakunnan ja sivistyksen palvelualueen osalta.

Valtuuston toimintakate oli vuoden 2024 talousarviossa asetettu yli 10 000 euroa edellisen vuoden toteumaa pienemmäksi. Talousarviolla valtuustolle asetettu toimintakate alittui 5657 euroa talousarviosta jääden 24 543 euroon.

Keskusvaalilautakunnan toimintamenot alittuivat talousarvion tavoitteesta 6 477 eurolla toteutuen 2 613 euron tasolla.

Tarkastuslautakunnan toimintamenot toteutuivat euromääräisesti lähes talousarvion mukaisesti alit-
taen 450 eurolla talousarvion. Ulkoinen toimintakate toteutui tilikauden lopussa 18 320 eurolla.

Kunnanhallituksen ja konsernipalveluiden toimintamenot ylittyivät talousarvioon nähden n. 74 tuhatta euroa ja toimintatuotot ylittyivät 59 tuhatta euroa. Toimintakate toteutui lähes talousarviolle asetetun tason mukaisesti ylittyen 16 621 eurolla talousarviolle asetetusta tasosta.

Kuntarakennelautakunnan toimintakulut alittivat talousarvion noin 181 tuhannella eurolla ja toimintatuotot ylittivät talousarvion 157 tuhannella eurolla. Toimintakate alitti talousarvion noin 338 tuhannella eurolla.

Kuntateknisen palvelualueen toimintatuotot toteutuivat 172 tuhatta euroa yli talousarviotavoitteen. Toimintakulut alittivat talousarvion 154 tuhannella eurolla. Toimintakate alitti noin 326 tuhannella eurolla tilinpäätöksellä talousarviolle asetetun tason toteutuen -155 876 euroa.

Vesihuoltolaitoksen toimintatulot jäivät talousarviosta noin 14 tuhannella eurolla. Toimintamenot alittivat talousarvion tason noin 27 tuhannella eurolla. Vesihuoltolaitoksen tilikauden tulos toteutui noin 33,8 tuhatta euroa talousarviota parempana (- 92 859 euroa).

Hyvinvointilautakunnan toimintamenot alittivat talousarvion 18 tuhannella eurolla ja toimintatuotot toteutuivat 16 tuhatta talousarviota parempina. Toimintakate alitti talousarvion noin 2 tuhannella eurolla.

Petäjaveden kunnan verotulot olivat vuonna 2024 8,4 milj. euroa ja toteutuivat 68 tuhatta euroa talousarviota paremmin. Valtionosuudet toteutuivat talousarviota 29 tuhatta euroa heikommin ollen yhteensä 3,2 milj. euroa. Edelliseen vuoteen nähden verotulot vähenivät 110 tuhannella eurolla ja valtionosuudet 1,5 milj. euroa.

Vuonna 2024 kunnallisveroprosentti oli 9,90 %. Kunnan tuloveroa kertyi kertomusvuonna noin 6,4 milj. euroa (2023: 6,5 milj. euroa). Kiinteistöveron tuotto oli 1,7 milj. euroa, mikä on hieman edellisvuotta enemmän. Yhteisöveron tuotto puolittui edellisestä vuodesta ollen 344 tuhatta euroa (2023: 916 tuhatta euroa).

Rahoitustuotoista ja -menoista muut rahoitustuotot toteutuivat 269 tuhatta euroa talousarviota heikompiina. Korkotuotot toteutuivat melkein 3 kertaa edellistä vuotta parempina ollen 17 tuhatta euroa. Korkokulut nousivat edellisestä vuodesta toteutuen -663 tuhatta euroa (2023: -596 tuhatta euroa).

+

Koko kunnan tasolla toimintamenot olivat 14 milj. euroa (2023: 14,6 milj. euroa), mikä alitti talousarvion n. 225 tuhannella eurolla ja toimintatulot olivat 2,6 milj. euroa (2023: 3 milj. euroa), mikä oli 111 tuhatta euroa yli talousarvion. Palvelujen ostot toteutuivat 247 tuhatta euroa ennakoitua pienempänä ja ostetut aineet, tarvikkeet ja tavarat 179 ennakoitua pienempänä.

Kunnan tulorahoituksen riittävyyttä voidaan mitata muun muassa suhteuttamalla vuosikate poistoihin. Tunnusluvun ollessa vähintään 100 %, voidaan tulorahoitusta pitää riittävänä, mikäli poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Kunnan vuosikatteella katettiin vuonna 2024 -7,5 % poistoista (vuonna 2023: 118,3 %).

Tilikausi 2024 toteutui emokunnassa -1 119 481,39 euroa alijäämäisenä ja konsernissa -970 753,21 euroa alijäämäisenä. Kunnan ja kuntakonsernin kertyneen ylijäämän kehitystä on kuvattu kuviossa 4 (tilikauden ylijäämä + ed. tilikausien ylijäämät).

Rahoitusosa ja investointien toteutuminen

Investointien sitovuus on talousarvion mukaan määritelty hankeryhmäkohtaiseksi. Erityisesti rahallisesti suurten investointien sitovuus on hankekohtainen. Vesihuoltolaitoksen investoinnit ovat nettomääräisenä valtuustoon nähden sitovia. Hankeryhmittäisten investointien alemman tason sitovuudesta päättää tehtäväalueiden lautakunta tai kunnanhallitus.

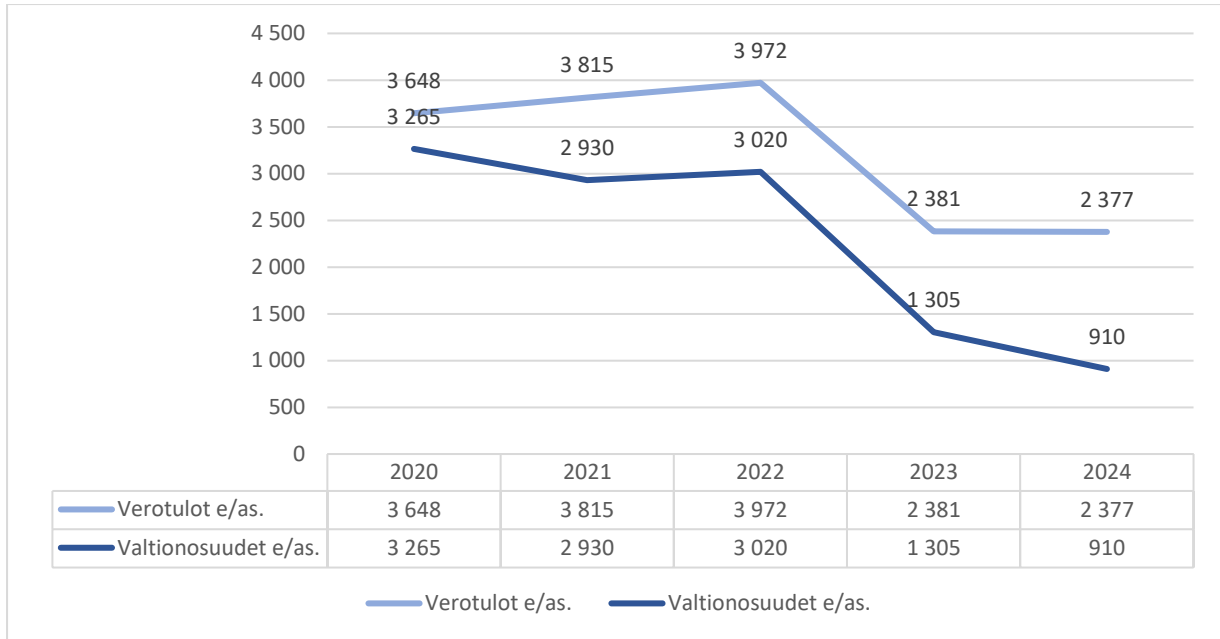
Koko kunnan tasolla investointimenot olivat 615 tuhatta euroa (2023: 1,2 milj. euroa), mikä alitti alkuperäisen talousarvion sekä määrärahojen muutokset huomioiden 207 tuhannella eurolla. Toiminnan ja investointien rahavirran toteutuma oli noin -570 tuhatta euroa (2023: 226 tuhatta euroa). Negatiivinen tunnusluku tarkoittaa, että kunnan investointien omarahoitusvaatimus ei täyty.

Kuntakonsernin vakavaraisuutta ja alijäämän sietokykyä kuvaava omavaraisuusaste heikkeni hieman edellisvuodesta ollen 32,1 % (2023: 35,3 %). Kuntataloudessa yleisesti hyvänä omavaraisuusasteena on pidetty 70 % tasoa, kun taas alle 50 %:n taso merkitsee voimakasta velkarasitetta.

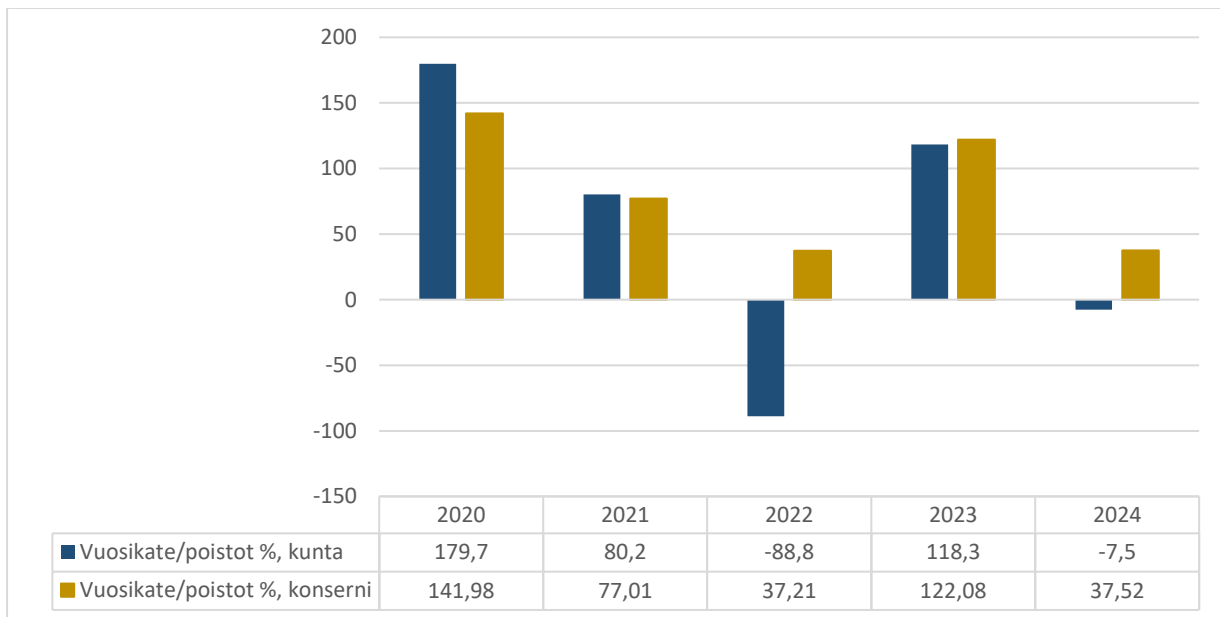
Kuntakonsernin suhteellista velkaantuneisuutta kuvaava tunnusluku oli 154 %, joka yli nousi edelleen viime vuodesta (2023: 136 %). Tunnusluku ilmaisee, paljonko kunnan yhden vuoden käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Verotulojen pienenivät edellisestä vuodesta. Vuonna 2024 verotulot asukasta kohden olivat 2377 euroa, kun vuonna 2023 asukaskohtaiset verotulot olivat 2381 euroa. Verotulojen ja valtionosuuksien kehitystä on kuvattu tarkemmin kuviossa 1. Valtionosuudet asukasta kohden olivat 910 euroa / asukas. Pudotusta tässä edelliseen vuoteen on 395 euroa / asukas.

ARVIOINTIKERTOMUS 2024

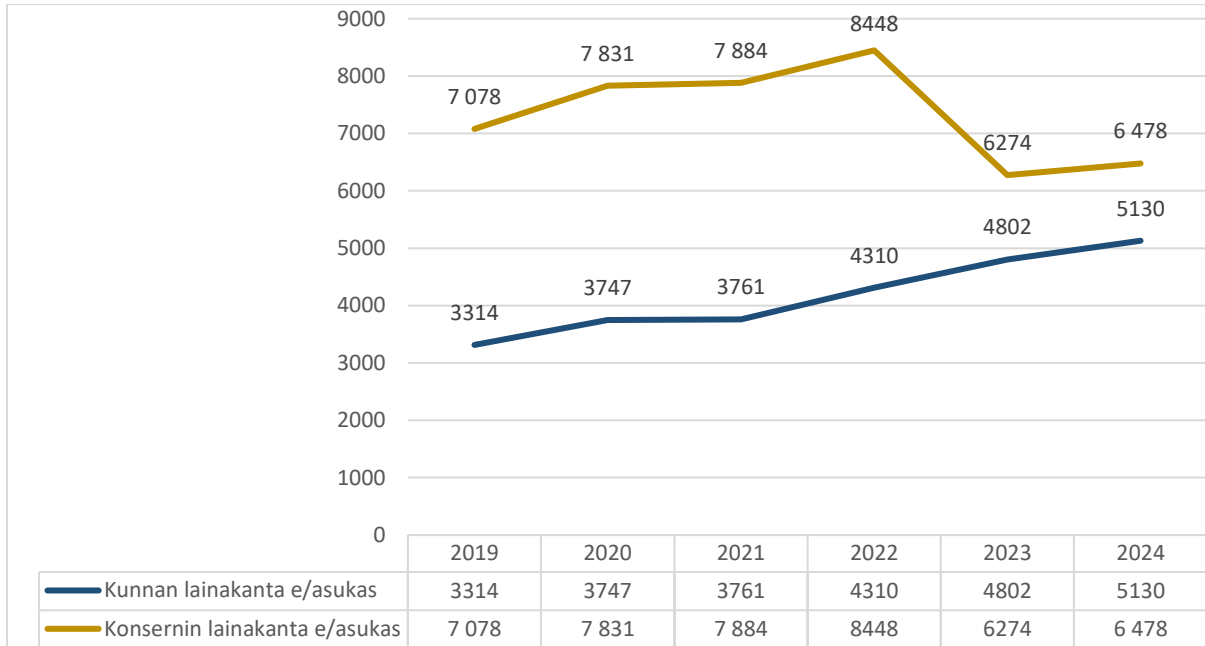
Kuvio 1. Verotulojen ja valtionosuuksien kehitys euroa/asukas vuosina 2020–2024

Kuvio 2. Vuosikate poistoista, %. Vuosina 2020–2024

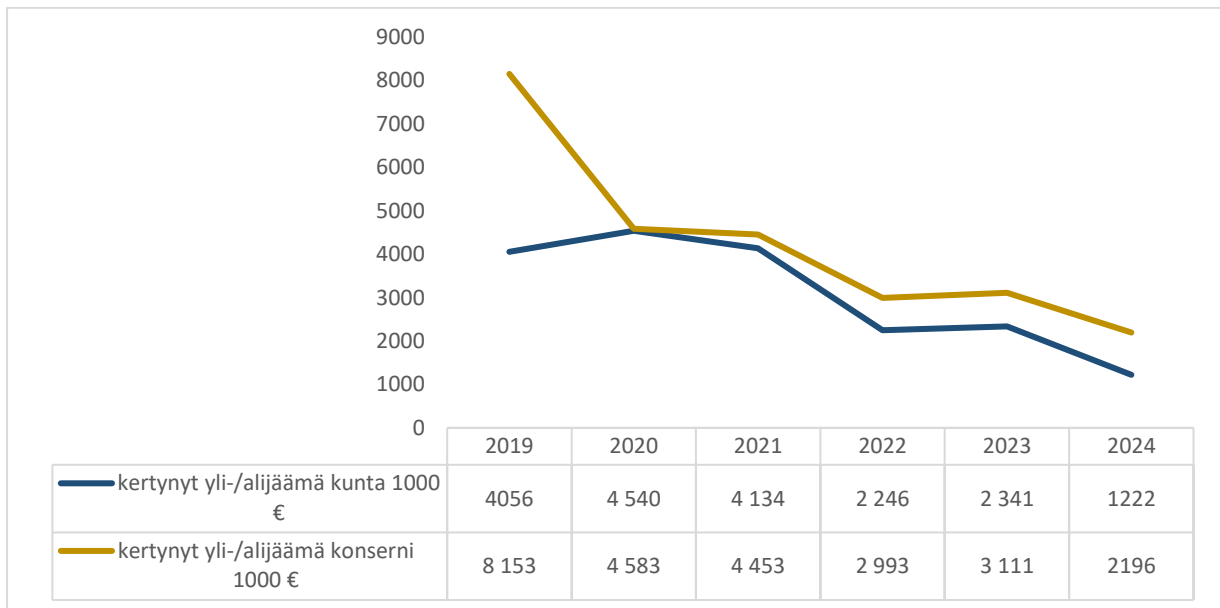
Kuntakonsernin vuosikatteen suhde poistoihin oli 37,52 % (2023: 122,08 %). Tunnusluvulla mitattuna Petäjäveden emokunnan ja konsernin tulorahoitus ei riitä kattamaan nykyisen investointitason mukaisia poistoja. Tunnusluvun kehitystä on kuvattu kuviossa 2.

ARVIOINTIKERTOMUS 2024

Kuvio 3. Kunnan ja konsernin lainakannan kehitys vuosina 2019–2024

Peruskunnan lainakanta asukasta kohde nousi edellisestä vuodesta 328 euroa / asukas. Kuntakonsernin lainakanta myös nousi edellisestä vuodesta toteutuen 204 euroa/asukas, kun se vuonna 2023 oli 6 274 euroa/asukas. Kunnan ja konsernin lainakannan kehitystä on tarkemmin kuvattu kuviossa 3.

Kuvio 4. Kunnan ja konsernin yli-/alijäämän kehitys vuosina 2019–2024

Tarkastelu kuntalain 118 §:ssä määriteltyjen erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerien täyttymisestä

Arviointimenettely voidaan aloittaa, jos:

- kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 e/asukas ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 e/asukas, tai
- rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavassa taulukossa olevat raja-arvot:

KRITEERI	TP2023	TP2024	JOHTOPÄÄTÖS
Kuntakonsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 %	122,08 %	37,52 %	RAJALLA
Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti	Petäjavesi: 9,11 Koko maa: 7,38	Petäjavesi: 9,90 Koko maa: 7,47	RAJALLA
Asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainojen ja vuokravastuiden määrän vähintään 50 %:lla.	Petäjavesi: 7 763 €/as Koko maa, raja-arvo v. 2023: 8067 €/as	Petäjavesi: 7 940 €/as Koko maa, raja-arvo v. 2024: XXXX* €/as	EI TÄYTY
Kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8	0,75	0,37	TÄYTTY

Taulukko 1. Kriisikuntakriteeristön tunnusluvut

(*vuoden 2024 tunnuslukua ei saatavilla 14.5.2025)

Petäjäveden konsernitaseessa ei ole kertynyttä alijäämää (kertynyt ylijäämä 3,11 milj. euroa). **Kriisikuntakriteereistä kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 täyttyy kahtena vuonna peräkkäin.** Kunnan tuloveroprosenttia koskeva tunnusluku tulevaisuudessa täyttyy, jos tuloveroprosenttia päädytään vielä nostamaan ja kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti laskee. Vuoden 2024 tuloveroprosentti on kaikkien kuntien painotettua keskimääräistä tuloveroprosenttia 2,43 % korkeampi.

Talouden tasapainon tarkastelua	
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.2024	+ 2.341.035,87 euroa
Tilikauden alijäämä 31.12.2024	- 1.119.481,39 euroa
Ylijäämät yhteensä 31.12.2024	+ 1.221.554,48 euroa
Talousarvion 2025 alijäämäarvio	- 30.720 euroa
Taloussuunnitelman 2026 ylijäämäarvio	+ 130.210 euroa
Taloussuunnitelman 2027 ylijäämäarvio	+ 604.160 euroa
Ali/ylijäämät 2025–2027 yhteensä arvio	+ 703.650 euroa
Arvio yli-/alijäämästä 31.12.2027	+ 1.925.204,48 euroa

Taulukko 2. Taloussuunnitelman tasapaino

Tilikauden 2024 toteutuminen yli miljoona euroa alijäämäisenä vähentää edellisten tilikausien ylijäämän tiliä noin puolella. Kunnan talouden on haasteellinen ja tulevat vuodet edellyttävät tarkkaa taloudenpitoa, jotta taloussuunnitelmakauden ali/ylijäämäarviot tulevat toteutumaan. Taloussuunnitelmakauden toteutuessa suunnitelman mukaisena arvio ylijäämästä 31.12.2027 on 1.925.204,48 euroa.

Petäjäveden kunnan taloudellinen tilanne ympäristökuntiin verrattuna

Taulukossa 3. on verrattu Petäjäveden kunnan taloudellista tilannetta Petäjäveden ja Jyväskylän ympäristökuntiin muutamien taseen tunnuslukujen avulla. Suhteellinen velkaantuneisuus on tunnusluku, joka kuvaa paljonko kunnan yhden vuoden käyttötuloja tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Lainat ja vuokra- ja leasingvastuu kuvaa kunnan vuokra- ja leasingmaksuja koneista, laitteista tai tiloista, jotka se on vuokrannut käyttöönsä, mutta joita ei omista.

	SUHTEELLINEN VELKAANTU- NEISUUS %	SUHTEELLINEN VELKAANTU- NEISUUS %, KONSERNI	LAINAT JA VASTUUT € / ASUKAS	LAINAT JA VASTUUT € / ASUKAS KONSERNI	OMAVA- RAISUUS- ASTE	OMAVA- RAISUUS- ASTE, KONSERNI
Petäjävesi	147 (2)	154 (2)	6340 (2)	7940 (3)	32,1 (8)	31 (8)
Muurame	110,5	119,2	5 263	6 613	45,6	35,1
Multia	27	64	3 293	5 912	66	48
Uurainen	64,93	110,18	4 193	5 324	39,4	38,85
Jämsä	46,38	49,3	1 974	2 887	69,01	63
Keuruu	135,6	143,2	5 943	13 971	39,4	39,1
Toivakka	78,3	77,1	2 877	3 434	47,8	49,5
Laukaa	165	161,3	8 345	9 823	20,1	16,4
Jyväskylä	91,4	123,3	2798	6 979	55,1	39

Taulukko 3. Petäjäveden taseen tunnuslukujen vertailua

(Lähde: Kuntien verkkosivuilla esitetyt tilinpäätökset)

Oma-varaisuusaste mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee merkittävää velkarasitetta. Omavaraisuusaste on hyvä, kun tunnusluku on 70 % tai enemmän.

Petäjävesi on suhteellisen velkaantuneisuuden osalta niin peruskunnassa kuin kuntakonsernissa toiseksi velkaantunein. Lainojen ja vuokravastuiden osalta Petäjävesi sijoittuu joukon toiseksi peruskunnan osalta. Koko kuntakonserni huomioiden lainojen ja vuokravastuiden tunnusluvun mukaan Petäjävesi sijoittuu joukon kolmanneksi. Omavaraisuusastetta vertailtaessa Petäjävesi sijoittuu vertailujoukon toiseksi pienimmäksi niin peruskunnan kuin kuntakonsernin osalta.

Taulukossa 3. Petäjäveden sijoitus kuntien välisessä vertailussa on merkitty sulkuihin tunnusluvun perään. Tunnusluku on merkitty punaisella, kun sijoitus arvo on vertailukuntien heikoin, vihreällä kun arvon vertailukuntien paras.

Tarkastuslautakunnan kannanotto kokonaistalouden toteutumiseen

Kunnan verotulot kokonaisuutena toteutuivat talousarviota paremmin. Osuus yhteisöveron tuotosta toteutui selvästi talousarviota heikompana, mutta kiinteistöverojen toteutuminen talousarviota paremmin muutti verotulojen kokonaisuuden positiiviseksi. Valtionosuuksien pienentyessä verotulojen merkitys kasvaa, joten elinvoiman kehityksen merkitys on nyt ensiarvoisen tärkeää. Elinvoimatyön onnistuessa se heijastuu myös verotulojen kasvuun yhteisöveron tuottojen, kuntaan muuttavan työvoiman ja onnistuneiden tonttikauppojen kautta. **Tarkastuslautakunta korostaa elinvoimatyön merkittävyyttä laajalla sektorilla, jotta kunta saa kasvua ja elinvoimaa**

Kriisikuntakriteereistä täyttyy tällä hetkellä yksi (Kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate alle 0,8). **Muista kriteereistä kuntakonsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde ja sekä kunnantulooveroprosenttiin liittyvä kriteeri ovat jo rajalla ja voivat kuluvan tilikauden jälkeen täyttyä, jos kehitys jatkuu samansuuntaisena.**

Talousarvion 2025 mukaan kunta tulee tekemään vuonna 2025 alijäämäisen tuloksen, mutta vuodet 2026–2027 ovat jo ylijäämäisiä. **Tarkastuslautakunta huomauttaa, että kunnan taseesta edellisten tilikausien ylijäämien tililtä on vuoden 2024 alijäämäisen tuloksen vuoksi huomattava osa kulutettu, joten kehityksen kääntämisen merkitystä ei voi tällä hetkellä liikaa painottaa.**

3. Tavoitteiden toteutumisen arviointi

3.1 Strategian toteuttaminen

Valtuusto päätti 18.9.2023 kokouksessaan kuntastrategian päivittämisestä. Vuosittain ennen talousarviosta päättämistä strategiaa arvioidaan valtuuston ja lautakuntien iltakouluissa ja näiden pohjalta laaditaan yksityiskohtaisemmat toimintasuunnitelmat osaksi talousarviota. Vuoden 2024 talousarvion tavoitteet on laadittu päivitetyn kuntastrategian pohjalta ja strategian tavoitteiden toteutumista seurataan osavuosisikatsauksien ja tilinpäätösten yhteydessä.

Petäjäveden kunnan strategiassa on arvoa:

- Vastuullisuus (kokonaiskestävyys ja asiakaslähtöisyys)
- Yhteisöllisyys (osallisuus ja yhteistyö)
- Rohkeus (kokeilukulttuuri ja kehittäminen)
- Joustavuus (ketteryys ja palveluvalmius)

Strategia on jaettu elinvoiman ja hyvinvoinnin osa-alueisiin

Elinvoima

- Kuntataloutta vahvistava kehittäminen
- Kunnan vahvuuksien esiin nostaminen
- Kuntalaisten asuminen ja hyvä arki
- Yhteistyö yrittäjien ja yhteisöjen kanssa
- Monipuolinen maankäyttö
- Toimivat liikenneyhteydet
- Vanhan kirkon vetovoimaisuus
- Matkailun edistäminen

Hyvinvointi

- Talousviisaus päätösten ja toiminnan kivijalkana
- Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö
- Yhdessä järjestöjen ja kuntalaisten kanssa
- Toimivat tilat ja virkistyspaikat
- Viihtyisä asuinympäristö ja puhdas luonto
- Palveleva sivistyskunta
- Monipuolinen kulttuuritarjonta

TALOUSARVION 2024 PÄÄPAINOPISTEALUEET TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

- kunnan talouden vahvistaminen ja talouden kestävydestä huolehtiminen kunnan omistaja-politiikkaa, henkilöstöresursseja ja toimintaprosesseja edelleen arvioimalla ja kehittämällä
- käyttötalouden tervehdyttäminen laaja-alaisilla sopeutustoimilla päivitetävän talouden tasapainotusohjelman mukaisesti kuntastrategia huomioiden
- ennaltaehkäisevä toiminta, toimialat ja palvelualueet ylittävä yhteistyö sekä kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen
- osallistuminen aktiivisesti kunta- ja seutuyhteistyöhön sekä yhteistyön rakentaminen hyvinvointialueen kanssa
- työhyvinvoinnin edistäminen ja osaamisen vahvistaminen sekä esimiestyön tukeminen
- kehittäminen, kokeilu ja uusien toimintatapojen rohkea käyttöönotto
- digitalisaation hyödyntäminen työmenetelmien kehittämiseksi
- yhdyskuntarakenteen kehittäminen
- yritys- ja omakotialueiden tonttimyynnin ja markkinoinnin tehostaminen
- yritystoiminnan ja elinvoiman kehittäminen
- harrastusmahdollisuuksien ja kulttuuritarjonnan ylläpitäminen ja lisääminen
- Petäjaveden vanhan kirkon roolin vahvistaminen Unesco-kohteena kasvattamaan matkailun vetovoimaa yhdessä muiden toimijoiden kanssa
- osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen

3.2 Valtuustoon nähden sitovien strategisten tavoitteiden toteutuminen

Valtuustoon nähden strategiset tavoitteet on asetettu talousarviovalmistelun aikaan voimassa olevaan strategiaan pohjautuen. Tarkastuslautakunta on arvioinut talousarviossa 2024 asetettujen strategisten tavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksella käyttämä arviointiasteikko on:

Tarkastuslautakunnan arviointiasteikko

Tavoite toteutui	
Tavoite toteutui osittain	
Tavoite ei toteutunut	
Tavoitteen toteutumista ei voitu arvioida	

Konsernijohtamisen palvelualueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2024

Tavoite	Tavoitearvo (mittari ja vertailuarvo)	Toimenpiteet	Seuranta	Tarkastuslautakunnan arvio
<i>Elinvoima</i>				
Kuntataloutta vahvistava kehittäminen	Hankkeiden määrä	Haetaan aktiivisesti hankerahoituksia	Ei hankkeita vuonna 2024	
Kunnan vahvuuksien esiin nostaminen	Positiivinen kuntanäkyvyys mediassa kasvaa	Viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen	Viestintätiimin säännölliset kokoukset	
	Viestintätiimin toiminnan vakiintuminen	Viestintätiimin toiminnan tueksi	Viestintäohje päivitetty loppuvuodesta 2024	
	Viestintämateriaalien valmistuminen	Viestintäohjeen päivittäminen	Viestinnän vuosikellon laadinta (some)	
	Julkaisujen määrä ja tavoitavuus	Sosiaalisen median tehokkaampi hyödyntäminen		Hyvinvointikoordinaattori on ollut sosiaalisessa mediassa esillä
Kuntalaisten asuminen ja hyvä arki	Myytyjen tonttien määrä	Tonttimyynnin edistäminen		
	Ajantasaiset valmiussuunnitelmat	Palvelualuekohtaiset valmiussuunnitelmat laadittuna/päivitettyinä	Valmiussuunnitelmat päivitetty vuoden 2024 aikana	

ARVIOINTIKERTOMUS 2024

Yhteistyö yrittäjien ja yhteisöjen kanssa	Yritysvierailut, yrittäjäkahvit	Vahva yritys yhteistyö Yhteistyö KS yritysideoita kanssa	Kunnanjohtaja tehnyt yritysvierailuja ja osallistunut yrittäjätilaisuuksiin	
Monipuolinen maankäyttö	Uusi MAL-sopimus	Aktiivinen toiminen osana MAL-verkostoa	Toteutunut	
Toimivat liikenne yhteydet	Linkki-yhteistyön käynnistyminen	Aktiivinen edunvalvonta ja kehittäminen	Toteutunut	
Vanhan kirkon vetovoimaisuus	Hankkeiden määrä ja onnistuminen	Aktiivinen osallistuminen hankkeisiin	Maailmanperintökohteisen konferenssi järjestettiin Petäjävedellä kesällä 2024	
Matkailun edistäminen	Petäjäveden tunnettuus matkailijoiden keskuudessa kasvaa	Yhteistyön lisääminen paikallisten toimijoiden kesken	Yhteistyötä Visit Jyväskylä Regionin kanssa tehty	
	Kansainvälisten matkailijoiden määrä kasvaa	Aktiivinen yhteistyö Visit Jyväskylä Regionin kanssa.		
<i>Hyvinvointi</i>				
Talousviisaus päätösten ja toiminnan kivijalkana	Tukipalvelut < 2 % toimintakuluista. Talouden seurannan kehittyminen	Sähköisten prosessien kehittäminen ja käyttöönotto Sujuvien talousprosessien turvaaminen	Talousraportointia kehitettiin turvaamaan sekä seuranta, että talouden prosessien valmistelua ottamalla käyttöön siihen räätälöity järjestelmä.	Mittari numeerinen, mutta tulosta ei ole kerrottu.
Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Toimivat hyvinvointipalvelut kuntalaisille	Yhteistyön kehittäminen hyvinvointialueen kanssa	Toteutunut. HVA-johto vieraili vuoden 2024 aikana Petäjävedellä	

ARVIOINTIKERTOMUS 2024

<p>Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö</p>	<p>Rekrytointiprosessi on sujuva ja yhdenmukainen</p> <p>Tehtävänkuvat sopeutuvat ja joustavat muutoksissa</p> <p>> 75 % henkilöstöstä käyttää sisäisen viestinnän intraa</p>	<p>Rekrytointiprosessien kehittäminen</p> <p>Koulutusten kautta osaamista</p> <p>Intra ajantasainen ja aktiivisesti päivittyvä</p>	<p>Intraa päivitetty ja henkilöstöä informoitu sen käyttämisestä</p>	<p>Mittari numeerinen, mutta tulosta ei ole kerrottu.</p>
<p>Yhdessä järjestöjen ja kuntalaisten kanssa</p>	<p>Kuntalaisille järjestetyt vaikutusmahdollisuudet lisääntyvät Kuntalaistilaisuuksien määrä</p>	<p>Monipuolisten ja monikanavaisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen</p>	<p>Järjestetty yhteistyössä mm. HVA:N ja muiden palvelualueiden kanssa</p>	
<p>Toimivat tilat ja virkistyspaikat</p>	<p>Hankkeiden määrä</p>	<p>Kehittäminen hankkeiden avulla</p>	<p>Ei hankkeita</p>	
<p>Viihtyisä asuinympäristö ja puhas luonto</p>	<p>Yhtiöiden taloudellisen tilanteen kehittyminen</p> <p>Asiakastyytyväisyys</p>	<p>Kunnan tytäryhtiöiden toiminnan kehittyminen</p> <p>Luontokohteet houkuttelevasti nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa.</p>	<p>www-sivujen päivittämisessä huomioitu luontokohteiden nostaminen esille ja myös some-postauksia aiheesta lisätty</p>	
<p>Monipuolinen kulttuuritarjonta</p>	<p>Asiakaspalaute</p>	<p>Kulttuuritapahtumat näkyviin viestinnässä</p>	<p>Kulttuuritapahtumista on infottu eri kanavissa.</p>	

Kuntateknisen palvelualueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2024

Tavoite	Tavoitearvo (mittari ja vertailuarvo)	Toimenpiteet	Seuranta	Tarkastuslautakunnan arvio
<i>Elinvoima</i>				
Kuntataloutta vahvistava kehittäminen	Kiinteistöjen ja infraenergiatalous	Energiatalouden kehittäminen	Kaikkien kiinteistöjen ilmastoinnin säätö tehty. Samalla kartoitettu korjattavat kohteet iv- tekniikassa.	
	Ilmastosuunnitelmahanke	Vihreä siirtymä	Ilmastosuunnitelma tehty	
	Tutkimme uusia yhteistyömuotoja.	Lisäämme yhteistyötä sidosryhmien ja naapurikuntien kanssa	Olemme mukana Toverit-hankkeessa ; Keuruun, Mäntän, Ähtärin ja Parkanon vesihuoltolaitosten kanssa.	
Kunnan vahvuuksien esiin nostaminen	Viestimme aktiivisesti toiminnasta	Kehitämme kuntateknisen palvelualueen viestintää	Sosiaalisen median käyttöä lisätty.	
Kuntalaisten asuminen ja hyvä arki	Lupien käsittelyaika max. 5 viikkoa	Asiantunteva ja palveleva rakennusvalvonta	Lupien käsittelyajat 1–5 vkoa	
	Vapaiden tonttien myynti ja kehittäminen	Tonttitarjonta asumiseen ja yrittämiseen	Tonttien myynti etuovi, rakennusmessut järjestetty yleinen tonttipäivä.	
Yhteistyö yrittäjien ja yhteisöjen kanssa	Uuden MAL-sopimuskauden käynnistyminen	Toimimme aktiivisesti MAL-verkostossa	Osallistuttu ohjausryhmän ja seurantaryhmän kokouksiin	

ARVIOINTIKERTOMUS 2024

	<p>Huomioidaan paikallisten kilpailutuksissa</p> <p>Käyttöaste ja uudet sopimukset. Myynti- ja vuokratulot.</p> <p>Ympäristö- ja maa-aineslupien käsittelyn tavoiteaika 4 kk</p>	<p>Käytämme paikallisten toimijoiden palveluita</p> <p>Vuokraamme vapaita tiloja ja kauppaamme kiinteistöjä</p> <p>Kutsumme lupalautakunnan koolle joustavasti</p>	<p>Käytämme paikallisia toimijoita vuosikorttaus ja investointikohteissa. Tarjouspyynnöt lähetetään myös paikallisille toimijoille.</p> <p>Vapaita tiloja vuokrattu, jos tilat ovat soveltuneet kysytyyn tarpeeseen.</p> <p>Lupalautakunta on koontunut tarvittaessa</p>	<p>Green</p> <p>Yellow</p> <p>Green</p>
<p>Monipuolinen maankäyttö</p>	<p>Kaavoitushankkeiden eteneminen</p> <p>Puunmyynnin bruttotavoite 60.000 €</p>	<p>Edistämme kunnan elinvoimaa kaavoituksella</p> <p>Hankimme ja/tai myymme metsää ja tiloja strategisesti harkiten</p>	<p>Palvalahti-Kintaus OYK käynnissä</p> <p>Puunmyynti ei toteutunut</p>	<p>Yellow</p> <p>Red</p>
<p>Toimivat liikenneyhteydet</p>	<p>Valtatietasoinen infra Vt23 ja Vt18 sekä rautatieyhteys</p>	<p>Valvomme etuamme ja pidämme liikenneyhteyksien tärkeyttä esillä</p>	<p>Petäjavesi liittynyt Linkkiin</p>	<p>Yellow</p>
<p>Matkailun edistäminen</p>	<p>Matkaparkin yöpymisten määrä</p> <p>Luontoretkeilijöiden määrä</p>	<p>Kehitämme matkaparkin palveluita</p> <p>Kunnostamme ja ylläpidämme luontokohteita suunnitelmallisesti</p>	<p>2023: 27 yötä 2024: 17 yötä</p> <p>Ei seurantaa</p>	<p>Red</p> <p>Yellow</p>

ARVIOINTIKERTOMUS 2024

Hyvinvointi				
Talousviisaus päätösten ja toiminnan kivijalkana	Tehokkuus ja suunnitelmallisuus	Toiminnan kehittäminen	Talouden seuranta. Hankinnan tehostaminen	Vanha kuntala myytiin
Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Käyttäjättyytyväisyys Kehittämishankkeet	Turvalliset liikunta- ja virkistyspaikat	Toteutunut	
	Harrastustuntien määrä, liikuntatilojen käyttö	Tarjoamme maksuttomia tiloja harrastustoimintaan	Kuntosalin laajennus / toiminnallinen harjoittelu. Toteutunut	
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Koulutusten mahdollistaminen	Kehittyminen, koulutus	Henkilökunta osallistunut koulutuksiin	Numeerinen arviointi puuttuu
Yhdessä järjestöjen ja kuntalaisten kanssa	Kettulanvuoren yms. hankkeiden toteuttaminen	Osallistetaan kuntalaiset ja järjestöt mukaan kehittämiseen	Kuntalaiset ja järjestöt olleet mukana alueiden suunnittelussa ja toteuttamisessa	
Toimivat tilat ja virkistyspaikat	Käyttäjättyytyväisyys vikakorjauksien vasteajan (1 vrk kiireiset) seuranta	Ylläpidämme kiinteistöjä PTS:n mukaisesti	toteutunut	Venesataman siirto turvalliseen paikkaan
Viihtyisä asuinympäristö ja puhas luonto	Käyttäjättyytyväisyys	Kunnossapidämme alueita	toteutunut	
	Siivoamiskehottusten määrä	Ehkäisemme epäsiisteyttä	3 kpl	
	Metsänhoitosuunnitelman toteutuminen	Hoidamme metsiä metsänhoitosuunnitelman mukaisesti	Toteutunut	

Hyvinvoinnin toimialan / sivistyksen palvelualueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2024

Tavoite	Tavoitearvo (mit-tari ja vertai-luarvo)	Toimenpiteet	Seuranta	Tarkastuslauta-kunnan arvio
<i>Elinvoima</i>				
Kustannustehokas lakisääteisten palvelujen tuottaminen.	Asiakastyytyväisyys	Palvelutarpeen aktiivinen seuranta ja ennakointi	Toteutunut osittain.	
	Talousarvion toteutuminen	Palvelujen joustava tuottaminen	Toteutunut	Henkilöstökulut ylittivät talousarvion.
Kuntalaisten hyvä arki, viihtyvyys	Asiakastyytyväisyys	Toimivat varhaiskasvatuksen, opetuksen ja vapaa-ajan palvelut	Toteutunut	Asiakastyytyväisyyskyselystä ei ole raportoitu. (HYTE-kertoimen raportointi).
Yhteistyö yhteisöjen kanssa	Paikallisten järjestöjen tuottamat lii-kunta ja hyvinvointipalvelut	Maksuttomat lii-kuntapaikat paikallisille järjestöille	Toteutunut	
		Järjestöavustukset	Toteutunut	
<i>Hyvinvointi</i>				
Palveleva sivistyskunta	Toimivat lakisääteiset sivistyspalvelut	Palvelutarpeen aktiivinen seuranta ja ennakointi	Toteutunut	Mittarit puuttuvat
		Palvelujen joustava tuottaminen	Toteutunut	Mittarit puuttuvat
Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Hyvinvoivat kuntalaiset	Terveyttä ja hyvinvointia edistävät palvelut, tilat ja tapahtumat	Toteutunut	Tavoitteen mittareita kannattaa kehittää
Kuntalaisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämisen	Osallisuuden ja yhteisöllisyyden tunne kasvaa	Osallisuusfoorumit ja tapahtumat	Toteutunut	
		Järjestöyhteistyö	Toteutunut	Mittarointi puuttuu

Monipuolinen kulttuuritarjonta	Monipuolista kulttuuritarjontaa ympäri vuoden kaikille kuntalaisille	Toimintasuunnitelma ja yhteistyötoimijoiden kesken	Toteutunut	
--------------------------------	--	--	------------	--

Kuvio 5. Tarkastuslautakunnan arvio tavoitteiden toteutumisesta

Valtuuston asettamia tavoitteita oli asetettu yhteensä 58. Tarkastuslautakunnan arvion mukaan tavoitteista toteutui 22, osittain toteutui 30, tavoitteista 6 ei toteutunut. Vuonna 2024 ei ollut yhtään sellaista tavoitetta, jonka toteutumista ei olisi voitu arvioida.

4. Kuntakonsernin arviointi

Petäjaveden kuntakonsernissa on kolme tytäryhtiötä, joista kaikki ovat yhtiömuodoltaan osakeyhtiöitä. Kiinteistö Oy Petäjaveden Kuntala poikkeaa muista siten, että yhtiön osakkeet oikeuttavat tiettyjen yhtiön tilojen hallintaan, kun muissa tytäryhtiöissä osakepääoma näyttää vain omistusoikeuden yhtiöissä, eikä tilojen hallintaoikeutta. Muissa tytäryhtiöissä omistajuus ja hallinta pysyy yhtiöissä, vaikka osakkeita myytäisiin. Tytäryhtiöiden yhtiökokousedustajien ja hallitusten jäsenten pitää ottaa huomioon konserniohje, sekä kunnan talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Kunnan omistajapoliittisen ohjelman mukaan tytäryhtiöihin sijoitettu pääoma säilyttää arvonsa, kun kiinteistöistä pidetään hyvää huolta ja yhtiöiden tilat ovat tehokkaassa käytössä. Petäjaveden Tähti-asunnot Oy ja Kiinteistö Oy Petäjaveden Ankkuri ovat kehittäneet riskienhallintasuunnitelmia vuodelle 2024 osana vuoden 2023 tilinpäätöksiä. Molemmissa yrityksissä suurimmaksi riskiksi on tunnistettu rahoitusriski, joka liittyy talouden hallintaan ja velkojen maksuun

Petäjaveden Tähtiasunnot Oy

Yhtiön tehtävänä on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä, sekä vuokratonttien rakennuksia. Yhtiön myös ostaa, myy ja vuokraa alueita, rakennuksia, huoneistoja ja osakkeita. Petäjaveden Tähtiasunnot Oy harjoittaa myös rakennusten isännöinti- ja huoltotoimintaa. Yhtiön taloudellinen tilanne on ollut heikko alhaisen käyttöasteen ja lainoituksen vuoksi. Valtionkonttori on kuitenkin hyväksynyt muutokset yrityksen lainaehtoihin, säilyttäen koron ja koronmääräytymisperusteet samoina, mutta muuttaen lainojen maksuohjelmaa.

Yritys on sitoutunut noudattamaan tervehdyttämissuunnitelmaa, jonka se on laatinut valtionkonttorille, ja jonka tarkoituksena on parantaa yrityksen taloudellista tilannetta. Yhtiö myi tilikauden aikana Tähtiasuntojen oppilasasuntolat. Kunta asetti yhtiölle seuraavat tavoitteet, joista tilinpäätöksen mukaan vain yksi toteutui.

Tavoite	Tavoitearvo (mittari ja vertailuarvo)	Toteuma	Tarkastuslautakunnan arvio mittarista ja toteumasta	
Liikevaihto	1,5 milj. euroa	1,4 milj. euroa	Tavoite lähes toteutui	
Lainapääoma	4,18 milj. euroa	4,18 milj. euroa	Tavoite toteutunut	
Käyttöaste	88 %	93 %	Tavoite toteutunut	
Vuokratulot	11,40 €/m ² /kk	11,40 €/m ² /kk	Tavoite toteutunut	

Kiinteistö Oy Petäjaveden Ankkuri

Yhtiön tehtävänä on hallita tonttia nro 592–404–68–22 Pekanmäki ja omistaa, hallita, sekä vuokrata tiloja huoneistoja ja rakennuksia. Kunta omistaa yhtiöstä 66,96 %, toinen omistaja on Y-säätiö. Kiinteistö Oy Petäjaveden Ankkurin ylläpitokustannukset arvioidaan pysyvän samankaltaisina kuin aiempina vuosina, ottaen huomioon inflaation vaikutuksen. Kuitenkin rakennuksen ja sen varusteiden ikääntymisen myötä korjausmenojen odotetaan kasvavan tulevaisuudessa.

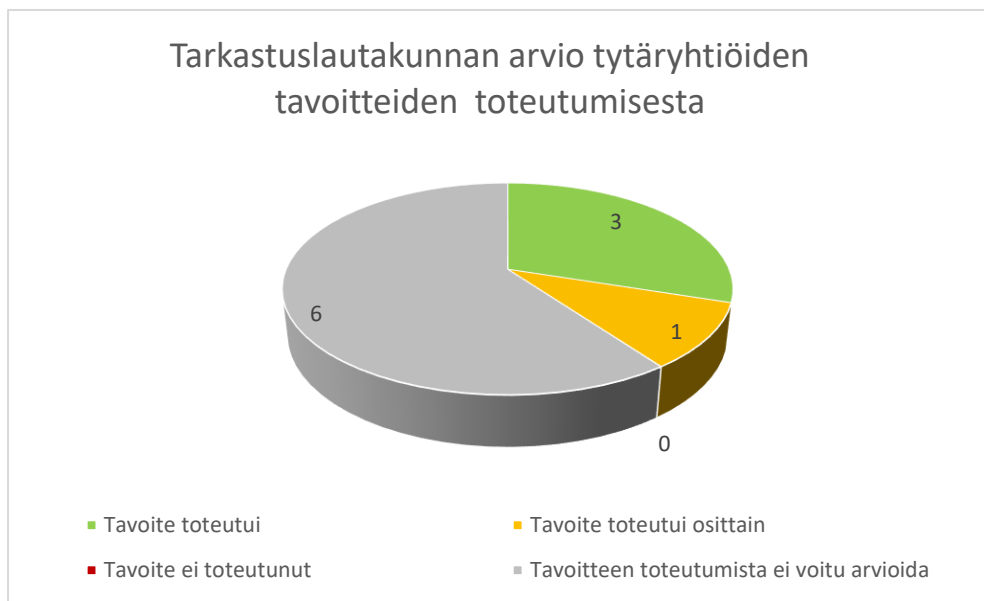
Tavoite	Tavoitearvo (mittari ja vertailuarvo)	Tarkastuslautakunnan arvio mittarista ja toteumasta	
Hyvä talous ja kilpailukykyiset vuokrat kiinteistöjen suunnitelmallinen kunnostus käyttöaste	Tavoitteen toteutumista seurataan yhtiön hallituksen kokouksissa hallitus raportoi omistajalle tarvittaessa (vuosittain)	Ei voida arvioida	
Vuosittaiset suunnitelman mukaiset poistot toteutetaan SUMU mukaisesti	tavoitteita seurataan hallituksen kokouksissa ja tilinpäätöksen yhteydessä	Ei voida arvioida	

Kiinteistö Oy Petäjaveden Kuntala

Yhtiön tehtävänä on omistaa ja hallita Nuorela -nimistä tilaa. Yhtiön yhtiön järjestys poikkeaa konsernin muista tytäryhtiöistä siten, että osakkeiden omistajuuden muuttuessa yksittäisten tilojen hallinta voi muuttua. Kiinteistö on kunnanvirastokäytössä ja tiloissa toimii myös hyvinvointialueen palveluita.

ARVIOINTIKERTOMUS 2024

Tavoite	Tavoitearvo (mittari ja vertailuarvo)	Toteuma	Tarkastuslautakunnan arvio mittarista ja toteumasta
Liikevaihto	89 000		Tavoite ei voida arvioida
Lainapääoma	805 000		Tavoite ei voida arvioida
Käyttöaste	100 %		Tavoite ei voida arvioida
Vastiketulot	hoitovastike 12,05 €/m2/kk pääomavastike 0,40 €/m2/kk		Tavoite ei voida arvioida

Kuvio 5. Tarkastuslautakunnan arvio tavoitteiden toteutumisesta

Valtuuston talousarviossa tytäryhtiöille asettamia tavoitteita oli yhteensä 10. Tavoitteista toteutui 3, toteutui osittain 1, ei toteutunut 0 ja 6 tavoitteen toteutumista ei voitu arvioida.

Tarkastuslautakunnan havaintoja kunnan ja kuntakonsernin tavoitteista:

Tavoitteiden määrä, joiden toteutumista ei voida arvioida, on kasvanut kuntakonsernin tytäryhtiöiden osalta huomattavasti.

5. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Vuodesta 2023 on kuntien valtionosuuteen kuulunut lisäosa, josta käytetään nimitystä HYTE-kerroin. Se on perustettu kunnille kannustimeksi kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä sen jälkeen, kun sote -toiminta siirtyi kuntien vastuulta hyvinvointialueille. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannustin on kirjattu laissa kunnan peruspalvelujen valtionosuuden 15 §:ssä ”hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa” (618/2021).

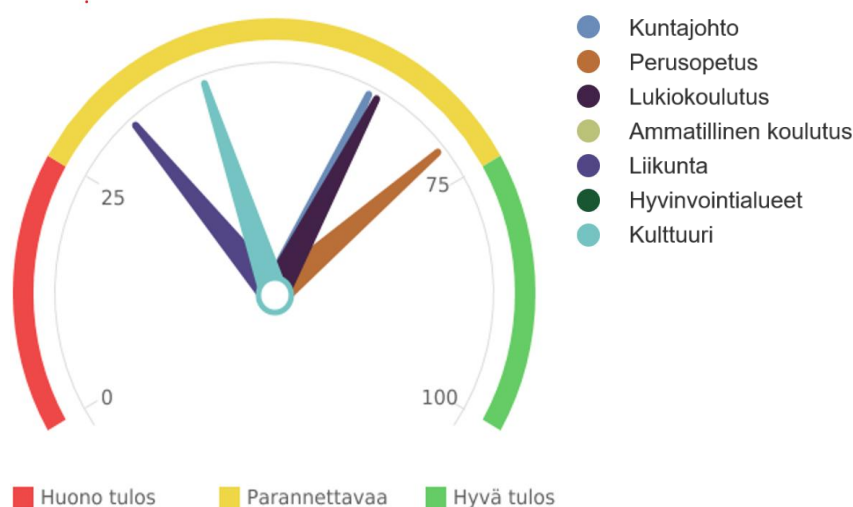
HYTE-kertoimeen kuuluu 21 indikaattoria, jotka jaetaan prosessi- ja tulosindikaattoreihin. Prosessi-indikaattoreita on 15 ja ne kuvaavat nykytilannetta. Tulosindikaattoreita on 6 ja ne kuvaavat muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä. Muutos lasketaan kahden edellisen vuoden erotuksesta, jotka kuvaavat muutosta hyvinvoinnissa ja terveydessä.

Kunnan on otettava päätöksenteossaan huomioon kaikki väestöryhmät ja tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden vaikutusarvioinnit. Lisäksi kunnan täytyy myös strategisessa suunnittelussaan ottaa huomioon hyvinvoinnin ja terveyden näkökulma, sekä asetettava myös HYTE-tavoitteet ja toimenpiteet.

Petäjaveden kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen aktiivisuus jakautuu parannettavan ja hyvän tuloksen välille kaikilla mitattavilla osa-alueilla. Parhaiten sijoittuu perusterveydenhuolto ja huo-noiten liikunta.

Valtiovarainministeriön tekemän kuntien peruspalvelujen valtionosuuslaskelmien 2023 ja 2024 perusteella Petäjavesi on saanut vuonna 2023 **55 029** euroa ja vuonna 2024 **52 768** euroa HYTE-kertoimen valtionosuuden lisäosaa. Laskua edellisestä vuodesta on 2 261 euroa.

Kaikki sektorit : Petäjavesi 2024

Kuvio 6. Petäjaveden terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen aktiivisuus TEA-viisarin mukaan (Lähde: teaviisari.fi)

Pisteet	Petäjävesi	Keski-Suomen maakunta	Koko maa
Kaikki sektorit	54	70	70
Kuntajohto	61	86	83
Perusopetus	71	64	64
Lukiokoulutus	62	71	67
Ammatillinen koulutus	..	67	66
Liikunta	33	70	69
Hyvinvointialueet	..	59	59
Kulttuuri	42	65	72

Taulukko 4. Petäjäveden terveyden ja hyvinvoinnin edistämisaktiivisuus numeroina (Lähde: teaviisari.fi)

Petäjäveden kunnan tulokset Keski-Suomen maakuntaan ja muuhun maahan verrattuina sijoittuvat heikoimmin liikunnan, kulttuurin ja kuntajohtoon sektoreille. Parhaiten vertailujoukkoon verrattuna sijoittuu perusopetus. Kaikkien sektoreiden yhteislukema on pudonnut edellisestä vuodesta. Viime vuonna sektoreiden yhteislukema oli 60. Merkittävin yksittäinen pisteitä menettänyt sektori oli liikunta, jossa edellisen vuoden lukema oli 40.

Tarkastuslautakunnan yhteenveto:

Tarkastuslautakunta edelleen huomauttaa Petäjäveden kunnan merkittävästi huonomman tuloksen muihin KeskiSuomen maakunnan kuntiin ja koko Suomen kuntiin verrattuna.

Tarkastuslautakunta kysyykin, että onko kunnan johtoryhmässä määritelty HYTE – kertoimen laskentaa varten tehtäviin tiedonkeruisiin vastuuhenkilöt, jotka toimittavat tarvittavat dokumentit Terveyden- ja hyvinvoinnin laitokselle?

6. Henkilöstö

Tarkastuslautakunta on arvioinut kunnan henkilöstötilannetta hyödyntäen vuoden 2024 henkilöstökertomusta, vuoden 2024 talousarviota ja tilinpäätöstä, sekä tarkastuslautakunnan kuultavana olleita henkilöitä. Petäjäveden kunnan henkilöstömäärä 31.12.2024 oli 173, joista miehiä oli 40. Henkilöstömäärä on vähentynyt merkittävästi hyvinvointialueuudistuksen ja yhteisen ruokapalveluyhtiön perustamisen vuoksi. Vuoden 2024 lopussa vakituisia ja määräaikaista työntekijöitä oli yhteensä 173, mikä on 14 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2023. Kokoaikaisessa työssä oli 81,5 % työntekijöistä. Osa-aikaisten osuus oli pieni ja lähes kaikki osa-aikaiset työskentelivät sivistyksen palvelualueella. Henkilöstön keski-ikä oli 45,4 vuotta. Suurin ikäryhmä oli 45–49-vuotiaat

Hyvinvointikertomuksen mukaan kunnan henkilöstöllä on tehtäviensä vaatima ammattipätevyys, mutta pätevien hakijoiden saannissa vakituisiin tehtäviin on ollut haasteita erityisesti varhaiskasvatuksessa. Pehdyttämistä tuetaan sähköisellä materiaalilla, mutta se ei ole vielä systemaattista kaikilla työpaikoilla. Työhyvinvointi on keskeinen osa työkykyä ja sen perusta on määritelty työturvallisuuslaissa.

Suurimmat sairauspoissaolojen aiheuttajat olivat sairauden oireet, mielenterveyden haasteet ja tuki- ja liikuntaelinsairaudet. Sairauspoissaolojen kokonaismäärä vuonna 2024 oli 2450 päivää (2023: 2803 päivää). Työtapaturmien vuoksi poissaolleita oli yhteensä 4 henkilöä ja poissaoloja oli 26 kalenteripäivää. Vuonna 2024 eläkkeelle jäi 1 henkilö. Tuki- ja liikuntaelinsairauksien ennaltaehkäisyyn tulisi kiinnittää erityistä huomiota ja työergonomialla on suuri merkitys näiden vaivojen ehkäisyssä.

Varhaisen tuen mallilla on saatu hyviä tuloksia sairauslomien keston lyhentämisessä, ja korvaavan työn mallilla pyritään myös vähentämään sairauspoissaoloja.

Mielenterveyteen liittyvien haasteiden osalta henkilöstöjohtamista, työtä ja työyhteisöjä tulee jatkuvasti kehittää ennaltaehkäisemään haitallista työstressiä ja työssä uupumista.

Vuonna 2024 Petäjäveden kunnassa tehtiin yhteensä 198 työturvallisuuteen tai toimintaympäristöön liittyvää ilmoitusta. Ilmoitukset koskivat työtapaturma- tai väkivaltatilanteita, läheltä piti -tilanteita, sekä muita vaaratapahtumia tai turvallisuuspoikkeamia. Työtapaturmien vuoksi poissaolleita oli yhteensä 4 henkilöä, ja työtapaturmiin liittyviä poissaoloja oli 26 kalenteripäivää. Työtapaturmat olivat yleensä liukastumisia, nyrjähdyksiä tai muita lyhytaikaisen paranemisajan vaativia tapaturmia

Työkyvyn tukeen on käytössä sovitut toimintamallit työterveyden kanssa. Pitkät sairauspoissaolot, kuten pahanlaatuiset kasvaimet, sydän- ja verisuonitaudit sekä työtapaturmat, aiheuttavat harvoin poissaoloja, mutta ne ovat yleensä pitkiä. Pienessä työpaikassa satunnaisvaihtelu pitkien sairauslomien kohdalla saattaa aiheuttaa suurta vaihtelua sairauspäivien lukumäärässä. Kunnan henkilöstökulut olivat vuonna 2024 yhteensä 8,2 milj. euroa (2023: 8,7 milj. euroa).

Työsuojeluorganisaatioon kuuluivat työsuojeluvaltuutetut, työsuojelupäällikkö ja työterveyshoitaja. Työsuojelutoiminnan tavoitteena on ylläpitää ja edistää työntekijän fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia sekä varmistaa turvallinen työympäristö.

Tarkastuslautakunnan yhteenveto:

Henkilöstön sairauspoissaolopäivät ovat vähentyneet edellisestä vuodesta. Viime vuonna sairauspoissaoloja oli 2450, kun vuonna 2023 vastaava luku oli 2803. Vuonna 2024 72% henkilöstöstä oli vähintään yksi sairauspoissaolopäivä, kun vuonna 2023 vastaava luku oli 61%.

7. Muut havainnot

Tarkastuslautakunnan huomioita:

- Kuluvalla valtuustokaudella on kuntakentällä tapahtunut hallinnollisesti merkittäviä uudistuksia. Viimeisin uudistus oli TE-palveluiden siirtyminen valtiolta kuntien vastuulle. Jämsä toimii Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen vastuukuntana ja Jämsä tuottaa TE-palvelut myös Petäjäveden kunnalle. Vaikka uudistus tuo kuntaan lisää kuluja, se luo samalla myös mahdollisuuden kasvattaa alueellista elinvoimaa kuntien, yritysten ja työnantajien välisellä yhteistyöllä. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kunta on aktiivinen toimija työllisyysalueen suuntaan.
- Tarkastuslautakunta huomauttaa, että myyntilaskuissa, palkoissa, vuokrissa on syytä tehdä säännöllistä ristiintarkastusta kuntakonsernin sisällä.

Tarkastuslautakunnan esitys kunnanvaltuustolle

Kuntalain 121 §:n mukaan kunnanhallituksen on annettava valtuustolle lausunto toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Tarkastuslautakunta esittää valtuuston päätettäväksi, että kunnanhallitus, lautakunnat ja muut tilivelvolliset ottavat huomioon arviointikertomuksessa esitetyt havainnot ja että kunnanhallitus antaa syyskuun 2025 loppuun mennessä vastineen valtuustolle, mihin toimiin havaintojen perusteella on ryhdytty.

Yhteenveto havainnoista, joihin tarkastuslautakunta pyytää kunnanhallitukselta vastinetta syyskuuhun 2025 mennessä:

- Petäjäveden kunnalla on jo ollut useita talouden tasapainottamistoimenpideohjelmia. Millaisin toimenpitein varmistetaan, että nykyisen ohjelman toimenpiteet ovat riittävän tehokkaita kääntämään kunnan talouden suunnan?
- Onko kunnan johtoryhmässä määritelty HYTE – kertoimen laskentaa varten tehtäviin tiedonkeruisiin vastuuhenkilöt, jotka toimittavat tarvittavat dokumentit Terveysten- ja hyvinvoinnin laitokselle?
- Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota, että Petäjäveden valtionosuudet ovat vähentyneet suhteessa ympäristökuntiin. Minkälaisilla toimenpiteillä varmistetaan, että Petäjävesi saa valtionosuudet täysimääräisesti?

8. Tarkastuslautakunnan esitys tilinpäätöksen hyväksymisestä

Tarkastuslautakunta toteaa, että Petäjäveden kunnan hallintoa ja taloutta on hoidettu pääosin asianmukaisesti sekä toiminnalliset tavoitteet on olennaisilta osin saavutettu. Taloudellisiin tavoitteisiin päästiin kokonaisuudessaan hyvin.

Tarkastuslautakunta esittää, että kunnanhallituksen käsittelemä vuoden 2024 tilinpäätös sisältäen toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisen, tilinpäätöslaskelmat, tilinpäätöksen liitetiedot ja liikelaitoksen tilinpäätöksen antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnasta ja taloudesta. Tarkastuslautakunta esittää vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille.

9. Arviointikertomuksen hyväksyminen

Petäjävedellä 15.5.2025

Tarkastuslautakunta

Mikko Tirola
puheenjohtaja

Paula Vulli
varapuheenjohtaja

Niina Ylennysmäki-Rantanen
jäsen

Ilpo Koikkalainen
jäsen

Tapio Kokkonen
varajäsen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 30 pages before this page

Dokumentet inneholder 30 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 30 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 30 sider før denne side

Detta dokument innehåller 30 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende